

Gedreven

Het rouwrandje verdwijnt nooit

Susanne van Velzen
s.vanvelzen@hollandmediacombinatie.nl

Naarden * „Vind je het goed als ik een stuk voorlees?” Marijke van Rij pakt het boek dat tijdens het hele gesprek naast haar op de eettafel ligt. We hebben het over de onhandige reacties van mensen als ze ineens voor een weduwe staan. Hoe ze soms zelfs helemaal niets zeggen. Bang zijn voor de confrontatie met het onbekende. Bang voor emoties. ‘Gisteren was alles nog goed’, heet het boek, geschreven door haar zus Petra (42). Trefzeker slaat Van Rij het boek open bij het hoofdstuk ‘Biggest bitch on earth’. Ze leest hardop. Met krachtige stem: „Niks is goed. Stuurt iemand een kaart, is de inhoud kansloos... Stuurt iemand geen kaart, dan is-ie ons nu al vergeten... Vraagt iemand mij in de supermarkt hoe het met me gaat, dan denk ik bij mezelf: heb je even? Want wat wil je horen? Ik ben namelijk krankzinnig geworden en voer gesprekken met een psycholoog, slik antidepressiva, laat me masseren (door een vrouw), doe de zonnegroet en bezoek een medium. Vragen ze niks, dan weet ik zeker dat ze bang voor me zijn, of vinden dat ik maar weer eens normaal moet doen. Maar hoe moet dat?... Wat doe je als je het zelf ook eng vindt om met mensen te praten omdat je man ineens is doodgegaan en je niet weet wat je moet antwoorden op de vraag ‘Hoe gaat het met je?’ zonder de ander te kwetsen.”

Van Rij slaat het boek voorzichtig dicht. Ze is stil. Staart even voor zich uit. Verdrietige ogen. „Dit stuk lees ik soms terug. Zo mooi en treffend geschreven door mijn zus. Die machteloosheid. Die schreeuw

Op 18 mei 2006 verliest de zus van Marijke van Rij (39) uit Naarden haar man. Zeezeiler Hans Horrevoets verongelukt op de Atlantische Oceaan tijdens de Volvo Ocean Race. Marijke ontfermt zich direct over haar oudere zus Petra, die dan zwanger is van hun tweede kind. Na een periode van rauw verdriet richten de zussen in 2012 Stichting De Jonge Weduwe op. Een platform voor lotgenoten van Petra. „Ik vond mijn zus zó zelig.”

om hulp. Zo heftig. Ik wist ook vaak niet hoe ik haar kon helpen. Frustrerend was dat.” Op 18 mei 2006 parkeert Marijke van Rij om half negen ‘s ochtends haar auto bij haar werk in Amsterdam als haar oudere en enige zus Petra belt. „Hans is dood”, zei ze. “Ik moet het je nu vertellen, want het wordt zo op de radio uitgezonden.” Ik ben meteen naar haar toe gereden. Twee uur duurde de rit naar Brabant. Er stond file. In de auto hoorde ik het even later op het nieuws.”

Vader

„Ik was helemaal in de war. Mijn zus geloofde pas dat Hans dood was toen ze hem vijf dagen later zag. Ik geloofde het meteen. De bron was mijn eigen zus. Natuurlijk klopte dat. In de auto dacht ik alleen maar: ‘Hoe kan het? Hoe is het gebeurd?’ Dat vraag ik me tot op de dag van vandaag af.” Wedstrijdzeiler Hans Horrevoets (32), trotse vader van dochter Bobby van achttien maanden, is die nacht in slecht weer op de Atlantische Oceaan overboord geslagen. Hij neemt deel aan de Volvo Ocean Race, een zware zeilwedstrijd rond de wereld. Een grote golf spoelt hem van dek. Een verwonding aan zijn hoofd doet vermoeden dat hij daarbij door een zwaar voorwerp geraakt is. Een zeilzak of een blok. Na drie kwartier wordt Horrevoets gevonden en aan boord gehaald. Hij is dan al overleden. Ruim negen jaar na die fatale nacht, schudt Marijke van Rij nog vol ongeloof haar hoofd. Ze schenkt cappuccino in haar lichte en vrolijke huis in Naarden. Veel familiefoto’s aan de wanden en in de kast. Het is fris deze ochtend maar de tuindeuren staan wijd open. Het leven stroomt volop naar binnen.

Topzeiler

„Ze hadden prachtige plannen. Net boten gekocht voor hun eigen zeilschool. Het zou een bloeiende zaak worden. Het was zijn laatste race. Hans overboord? Come on. Het kon gewoon niet waar zijn. Hij was een topzeiler. Het eind was in

„Mijn zus geloofde pas dat Hans dood was toen ze hem zag”

zicht. Het plaatje was helemaal ingevuld. Petra was vijf maanden zwanger van hun tweede kindje. Het klopte gewoon niet dat hij dood was.”

In de auto op weg naar haar zus schiet Marijke meteen in de crisismodus. „Petra was mijn grote zus. Ze zorgde altijd voor mij. Als ik bij haar was, kwam alles goed. Ik ging logeren bij haar toen zij studeerde. Ze maakte een bed voor me op. In een split second waren de rollen omgedraaid. Dat wist ik meteen. Ik moet nu voor haar zorgen. Ik moet haar hier doorheen slepen. Ik ben de eerste drie weken geen moment van haar zijde geweken. Heb bij haar in bed geslapen. Ik was die weken kotsmisselijk. Dat is wat verdriet met je doet.”

Radeloos

De twee zussen groeien op in het Friese Uitwellingerga, een klein dorp tussen Sneek en Joure. Een jeugd vol water en bootjes. „We konden eerder zeilen dan fietsen. Mijn vader is 75 en die zeilt nog steeds. In een Pampus. Voor de lol? Wedstrijden natuurlijk. Zeilen doe je niet voor de lol hè”, lacht Marijke.

Het is een hecht gezin. „Voor de dood van Hans waren mijn zus en ik al close, maar wel heel verschillend. Zij de slaper, ik de energieke. Zij strak georganiseerd, ik makkelijk. Bij haar is het glas half leeg, bij mij altijd half vol. We vullen elkaar perfect aan.”

In de eerste twee jaar na de dood van haar zwager is Marijke van Rij vaak radeloos. Radeloos om het verdriet van haar zus. Ze belt haar in die tijd elke dag. „Ik zag haar wegzakken. Ik herkende haar soms amper. Ik was bezorgd, misschien

Marijke van Rij: „Weduwen begrijpen elkaars verdriet zonder woorden.”

minder aandacht voor haar. Ze zegt nu ‘oh wat erg dat ik dat toen zo voelde’. Maar ik wist dat ze het niet rot bedoelde. Ik accepteerde hoe ze was, begreep haar gevoel. En ik ben blij dat ze het uitsprak. Nu weet ik dat boosheid een fase van rouw is.” Ineens overvalt het verdriet Marijke als ze praat over die verwarrende periode. Ze laat het gebeuren. Huilen is niet erg, zegt ze. Het overkomt haar nog regelmatig. Als ze praat met lotgenoten van haar

zus of kinderen van andere jonge weduwen ontmoet, komen de tranen vaak vanzelf. Sinds 2012 heeft Marijke intensief contact met andere weduwen („In Nederland komen er per dag vier bij”).

Rouwpauze

In dat jaar, kort na het verschijnen van Petra’s boek ‘Gisteren was alles nog goed’, richten de zussen de Stichting De Jonge Weduwe op. Een platform, volledig gefinancierd door sponsors, voor vrouwen die na de dood van hun partner met jonge kinderen achterblijven en die steun hebben aan elkaar. Er zijn lunches en uitjes voor lotgenoten door het hele land. „We geven handreikingen om het verdriet te verlichten. We bieden een momentje rouwpauze.” Maar ook voor praktische hulp kunnen weduwen bij de stichting terecht. Hulp om het huis op orde te brengen. Een bezoek aan een masseur om even

alles los te kunnen laten. Eind deze maand vindt het jaarlijks seminar plaats in Bunnik.

Grote zus
„Weduwen begrijpen elkaars verdriet zonder woorden. Als naaste is het toch anders. Ik heb het verdriet van mijn zus ‘aangenomen’, ik voel het niet zoals zij het voelt. Ik zeg vaak tegen naasten: ‘Geloof nou maar dat het is zoals iemand zegt dat het is. Heb daar respect voor.’

FOTO STUDIO KASTERMANS/LEON DAKKUS

„Leef van dag tot dag, want niemand heeft je morgen beloofd”

En vraag waar je mee kunt helpen. Het mag niet zo zijn dat mensen dit alleen moeten doen.” Na twee jaar dagelijks contact neemt Marijke wat afstand van haar zus. „Dat was voor ons allebei goed. Ik was steeds gesloopt na de bezoeken aan haar. Kwam kapot thuis. Wist het gewoon niet meer. Ik wilde mijn grote zus terug.” De ommekeer komt als Petra besluit met haar twee jonge dochters door Australië te gaan reizen. „Ze was zich ineens bewust dat ze een heel zwaar leven aan het leiden was. Ze hilde veel bij de kinderen en dat wilde ze niet meer. Het roer ging om. Zo super dapper”, zegt Marijke. Ze is trots op haar zus die haar weg in het leven weer gevonden heeft.

Geluk

„Maar het rouwrandje is er altijd. Zeker voor mijn zus. Ze heeft een nieuwe relatie. Mijn nieuwe zwager doet het geweldig maar hij zou er niet geweest zijn als Hans nog geleefd had. Hans is er altijd. Kijk alleen maar naar de twee kinderen van hem die rondlopen.” Marijke staat anders in het leven na de dood van haar zwager. „Werk is niet meer het belangrijkste. Tijd voor elkaar, voor onze zonen, daar gaat het om. Je zult mij niet snel gestrest meer zien. Leef van dag tot dag, niemand heeft je morgen beloofd.” Haar grootste geluk? „In de vakantie ben ik een paar dagen bij mijn zus geweest. Ik krulde me bij haar op de bank. Heb lekker tegen haar aan geklets. Mijn bedje stond weer ouderwets klaar. Ik heb mijn grote zus terug.”